

Enligt sändlista

BILDANDE AV KOLPELLE NATURRESERVAT I SALA KOMMUN
(3 bilagor)

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning:	Kolpelle naturreservat		
Objektnummer:	19-02-057		
Kommun:	Sala		
Lägesbeskrivning:	ca 7 km öster om Möklinta. Gröna kartan 12 G SO. Gula kartan 12 G: 29.		
Gränser:	se karta, bilaga A		
Fastighet:	Kolpelle 1:4		
Markägare:	Sven Johansson Ingvar Johansson Ingrid Ericsson Rune Johansson Lennart Johansson		
Area:	26 ha		
därav landarea:	26 ha		
Naturtyper:	Myr	4 ha	
	Barrskog	20 ha	
	Blandskog	2 ha	

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Området ligger i den naturgeografiska regionen 26 (Skogslandskapet omedelbart söder om norrlandsgränsen) på 65-75 m. ö. h. Årsmedeltemperaturen är ca 5,5 ° C och årsmedelnederbörden är ca 550 mm. Berggrunden utgörs av gnejsgranitisk urgranit som överlagras av morän med inslag av områden med lera eller torv. Två mindre bäckar rinner genom området i nord-

sydlig riktning. Området domineras av frisk barrskog med inslag av blandsumpskogar och kärr.

Den produktiva skogsmarken domineras av barrskog. Trädslagsfördelningen är 59 % gran, 25 % tall och 16 % löv. Lövträdsinslagen är huvudsakligen inskränkta till sumpskogar i fuktstråk och kärrkanter där klipbal och glasbjörk är vanligt förekommande. På frisk mark finns spridda förekomster av delvis grov vårtbjörk. Säl, rönn och asp är sparsamt förekommande. Större delen av skogen har uppnått en ålder som enligt skogsvårdslagen tillåter föryngringsavverkning; 16 % är äldre än 120 år, 29 % är 110-120 år, 23 % är 70-90 år och 31 % är 50-60 år. Tallöverståndare på 150-200 år finns spridda över en stor del av området. Virkesförrådet ligger i medeltal på 237 m³sk per hektar, vilket är betydligt över genomsnittet för länet. Medelboniteten är 7,3 m³sk per hektar och år.

Skogen har inte varit föremål för avverkning sedan 1950-talet, då ett uttag gjordes i den västra delen. Avverkningar har tidigare skett även i andra delar av området, bl. a. kan en kolbotten skönjas i den centrala delen. Av övrig kulturpåverkan kan nämnas att skogsbete förekommit och att de öppna kärren nyttjats som slåttermark.

Skogen domineras av gran- och barrblandskogar av frisk blåbärs-typ, som i svackor och sluttningar övergår i lågört-typ. Fuktstråket i den norra och östra delen intas av al-gransumpskog av ört-typ, medan de västra delarna och kärrkanterna intas av barrsumpskogar av ris-typ.

Det större öppna kärr i den södra delen utgörs av ett mjukmattekärr av starr-vitmoss-typ, huvudsakligen av *Sphagnum fallax*-variant med visst inslag av *Sphagnum subsecundum*-variant. De små öppna kärr i fastmattekärr av tuvull-vitmoss-typ. Tallkärr av fattig vitmoss-typ dominerar områdets västligaste kärr.

Vegetationens sammansättning, vad gäller kärlväxter, är den för vegetationstyperna karakteristiska. Av mer ovanliga kärlväxter kan nämnas dvärghäxört och knärot.

Mossfloran är förhållandevis rik och innehåller ett flertal för naturskog typiska arter. På lågor påträffas de hänsynskrävande (hotkategori 4) arterna vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum*, grön sköldbladsmossa *Buxbaumia viridis* och platt spretmossa *Herzogiella turfacea*. Av övriga intressanta arter på lågor kan nämnas fingerflikmossa *Riccardia palmata*, vedflikmossa *Lophozia longiflora*, rörsvepemossa *Jungermannia leiantha* och flagellkvastmossa *Dicranum flagellare*. Av marklevande sumpskogsmossor kan nämnas bollvitmossa *Sphagnum wulfianum*, kärrkamossa

Helodium blandowii, källpraktmossa *Pseudobryum cinclidioides* och skogshakmossa *Rhytidiadelphus subpinnatus*.

Skogen hyser ett för denna del av landet ovanligt individrikt hänglavssamhälle. På vissa ställen, främst i sumpskog, är granarna draperade av garnlav *Alectoria sarmentosa*, tagellavar *Bryoria* spp. och/eller skägglavar *Usnea* spp.

Till områdets anmärkningsvärda lavararter hör liten spiklav *Calicium parvum* (hotkategori 3), vilken förekommer rikligt på äldre tallar i sumpskog i kanten av öppna kärr. På björkstubbar i sumpskog påträffas bl. a. den hänsynskrävande (hotkategori 4) arten brunpudrad knappnålslav *Chaenotheca gracillima* och den i regionen ovanliga *Chaenotheca chlorella*. På klubbalar i norra delen av området påträffas bl. a. de hotkategoriserade arterna *Biotora epizanthoidiza* (hotkategori 3) och *Arthonia spadicea* (hotkategori 4).

Av de vedlevande svamparna har endast tickor inventerats. Totalt noterades 32 arter, varav flera indikerar att området har lång kontinuitet av granlångor. Fyndet av blackticka *Junghuhnia collabens* är anmärkningsvärt. Detta är den andra lokalen i länet av denna i hela landet mycket sällsynta art. Den är klassad som sårbar (hotkategori 2) och förekommer på grova murkna granlångor. Andra hotklassade arter som påträffats är de hänsynskrävande (hotkategori 4) arterna rosenticka *Fomitopsis rosea*, gränsticka *Phellinus nigrilimitatus* och ullticka *Phellinus ferrugineofuscus*. Av övriga ovanliga arter kan nämnas tallticka *Phellinus pini* och *Skeletocutis carneogrisea*. Förutom ullticka, som förekommer tämligen allmänt i området, är ovan nämnda tickor begränsade till få lokaler. Förutsättningarna för spridning inom området är dock mycket gynnsamma under förutsättning att skogen lämnas för fri utveckling.

Vad gäller insekter har endast den vedlevande skalbaggsfaunan undersökts. Trots ogynnsamma väderförhållanden gav den översiktliga inventeringen totalt 80 arter, varav 35 tillhör gruppen långhorningar. Artsammansättningen visar på naturskogsförhållanden med hög andel död ved i form av stående döda träd och lågor. Av de hotklassade arterna påträffades de hänsynskrävande (hotkategori 4) arterna *Danosoma conspersum*, *Tillus elongatus*, *Dendrophagus crenatus*, *Callidium coriaceum* och *Necydalis major*. Av övriga arter kan nämnas den nordliga *Anaploclera virens* samt *Judolia sexmaculata*, *Semanotus undatus* och *Callidium aenum*, samtliga bundna till granlångor.

Fågelfaunan har ej inventerats, men av de hotklassade arterna har tretåig hackspett (hotkategori 4) observerats vid flera besök i området.

ÄRENDETS BEREDNING

Fråga om bildande av Kolpelle naturreservat togs upp inom länsstyrelsen i samband med att skogsvårdsstyrelsen den 2 mars 1993 överlämnade en anmälan om avverkning på fastigheten Kolpelle 1:4 för fortsatt handläggning enligt naturvårdslagen. Skogsvårdsstyrelsen motiverade överlämnandet med att den naturvårdshänsyn som kan krävas enligt skogsvårdslagen inte var tillräcklig för att klara lokalerna för de hänsynskrävande arterna i området och den naturskogsliknande karaktär som området har.

Länsstyrelsen ansåg det väl motiverat att inventera områdets naturvärden och att utreda frågan om ett permanent skydd för området. Därför meddelade länsstyrelsen den 26 mars 1993 föreskrifter med stöd av 11 § naturvårdslagen om förbud att utan länsstyrelsens tillstånd avverka eller utföra andra arbetsföretag som kunde komma att påverka områdets specifika naturvärden. Detta beslut överklagades av markägarna. Regeringen avslog besvärerna genom beslut den 17 mars 1994.

Markägarna ansökte den 28 april 1993 om tillstånd att få avverka delar av det aktuella området. Länsstyrelsen avslog ansökan i sin helhet genom beslut den 26 maj 1993.

Länsstyrelsen initierade under sommaren 1993 inventeringar av områdets kryptogamflora och av den vedlevande skalbaggsfaunan. Inventeringarna visade att det var väl motiverat att söka få till stånd ett permanent skydd för området.

Ett förslag till beslut remissbehandlades under våren 1994.

Samråd har ägt rum med statens naturvårdsverk enligt 28 § naturvårdsförordningen och med Sala kommun enligt 43 § naturvårdslagen. Naturvårdsverket har tillstyrkt att naturreservat inrättas och Sala kommun har uttalat ingen erinran däremot. Skogsvårdsstyrelsen har enligt 28 § naturvårdsförordningen givits tillfälle att lämna synpunkter, men har ej yttrat sig över förslaget till beslut.

Ägare och innehavare av särskild rätt till marken har enligt 11 § naturvårdsförordningen förelagts att inom en tid av en månad framställa eventuell erinran mot inrättande av ifrågavarande naturreservat. Någon erinran har inte kommit in.

GRUND FÖR BESLUTET

Området är botaniskt och zoologiskt intressant genom förekomsten av ett stort antal lokaler för sårbara, sällsynta och hänsynskrävande arter som är knutna till naturskog. Skogen är en av länets få kvarvarande exempel på en naturtyp som blir alltmer sällsynt förekommande.

Området bör således särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedom om landets natur.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT ENLIGT 7 § NATURVÅRDSLAGEN

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964: 822, omtryckt 1991: 641) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga A, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976: 484, omtryckt 1987: 939) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

Länsstyrelsen förordnar samtidigt, att då detta beslut vunnit laga kraft, att av länsstyrelsen den 26 mars 1993 fattat beslut om föreskrifter enligt 11 § naturvårdslagen skall upphöra att gälla.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara en naturskog av särskilt värde för flora och fauna.

Områdets nyttjande för forskning skall främjas.

RESERVATFÖRESKRIFTER

Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 uppföra byggnad eller anläggning,
- 2 anlägga väg, led eller spång,

- 3 anlägga luft- eller markledning,
- 4 uppföra stängsel eller annan hägnad,
- 5 anordna upplag,
- 6 borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa,
- 7 dika eller dämna,
- 8 gödsla eller kalka,
- 9 använda biologiska eller kemiska bekämpningsmedel,
- 10 avverka eller skogsodla,
- 11 ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
- 12 så eller plantera växter,
- 13 föra motordrivet fordon,
- 14 upplåta mark för orienteringstävling eller militära övningar.

Föreskrifterna ovan utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som framgår av fastställd skötselplan.

Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs.

- 1 Utmärkning av reservatet.
- 2 Utplacering av informationstavla.

Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 framföra motordrivet fordon,
- 2 tälta,
- 3 göra upp eld,
- 4 medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
- 5 anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
- 6 fånga och insamla ryggradslösa djur,
- 7 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt t. ex. genom att gräva upp växter,
- 8 plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp.

Länsstyrelsen kan i särskilda fall, t. ex. för vetenskaplig forskning, meddela undantag från ovannämnda föreskrifter.

Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m. m. som framgår av skötselplanen nedan. Den ekonomiska utredningen i planen omfattas ej av fastställelsen.
- 2 Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.
- 3 Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen.

SKÖTSELPLAN

Disposition och skötsel av mark och vatten

Målet för områdets skötsel skall vara att uppnå och upprätthålla ändamålet med reservatet i enlighet med reservatbeslutet.

Vegetationen skall lämnas för fri utveckling inom naturreservatet.

Anordningar för rekreation och friluftsliv

Information om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet lämnas på informationsskylt, som placeras enligt karta, bilaga B. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren svarar för tillsyn av reservatet.

Dokumentation

Det är angeläget att på ett ändamålsenligt sätt följa skogens utveckling inklusive särskilt intressanta och skyddsvärda växt- och djurarter. Detta skall ske genom regelbundet återkommande och standardiserade inventeringar. Länsstyrelsen ansvarar för detta.

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda åtgärder, kostnader för och finansieringen av naturvårdsförvaltningen samt förhållanden som hotar reservatets naturvärden.

Denna dokumentation skall ligga till grund för eventuell omprövning av föreskrifter och skötselplan.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Ekonomisk utredning

Åtgärd	Engångs- kostnad	Årlig kostnad
Utmärkning	15 000	-
Information	10 000	-
Tillsyn och underhåll	-	5 000
Dokumentation	-	5 000

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Kostnaderna för naturvårdsförvaltningen bekostas av staten.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och naturresursdepartementet, enligt bilaga C (formulär nr 18).

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen.

I beslutet deltog landshövding Jan Rydh jämte ledamöterna Per-Inge Ahlbäck, Kerstin Dellham, Kerstin Elgan, Håkan Helgesson, Åke Hillman, Sune Israelsson, Jörgen Johansson, Birgitta Lindh, Torsten Lindström, Per-Olov Nilsson, Birger Jarl Persson, Gösta Persson, Elizabeth Salomonsson, Mariana Wallin.

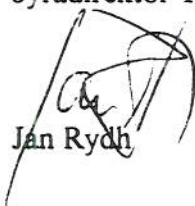
I den slutliga handläggningen deltog även byrådirektör Fritz Eriksson, föredragande, samt

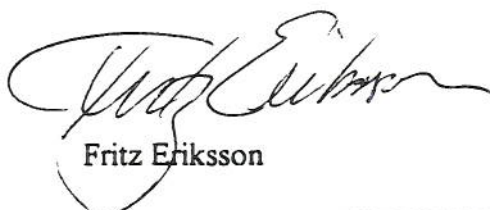
länsråd Gösta Larsson,

chefsjurist Jan Pesula,

bitr. miljövårdsdirektör Lennart Gladh och

byrådirektör Thomas Pettersson.

Jan Rydh

Fritz Eriksson

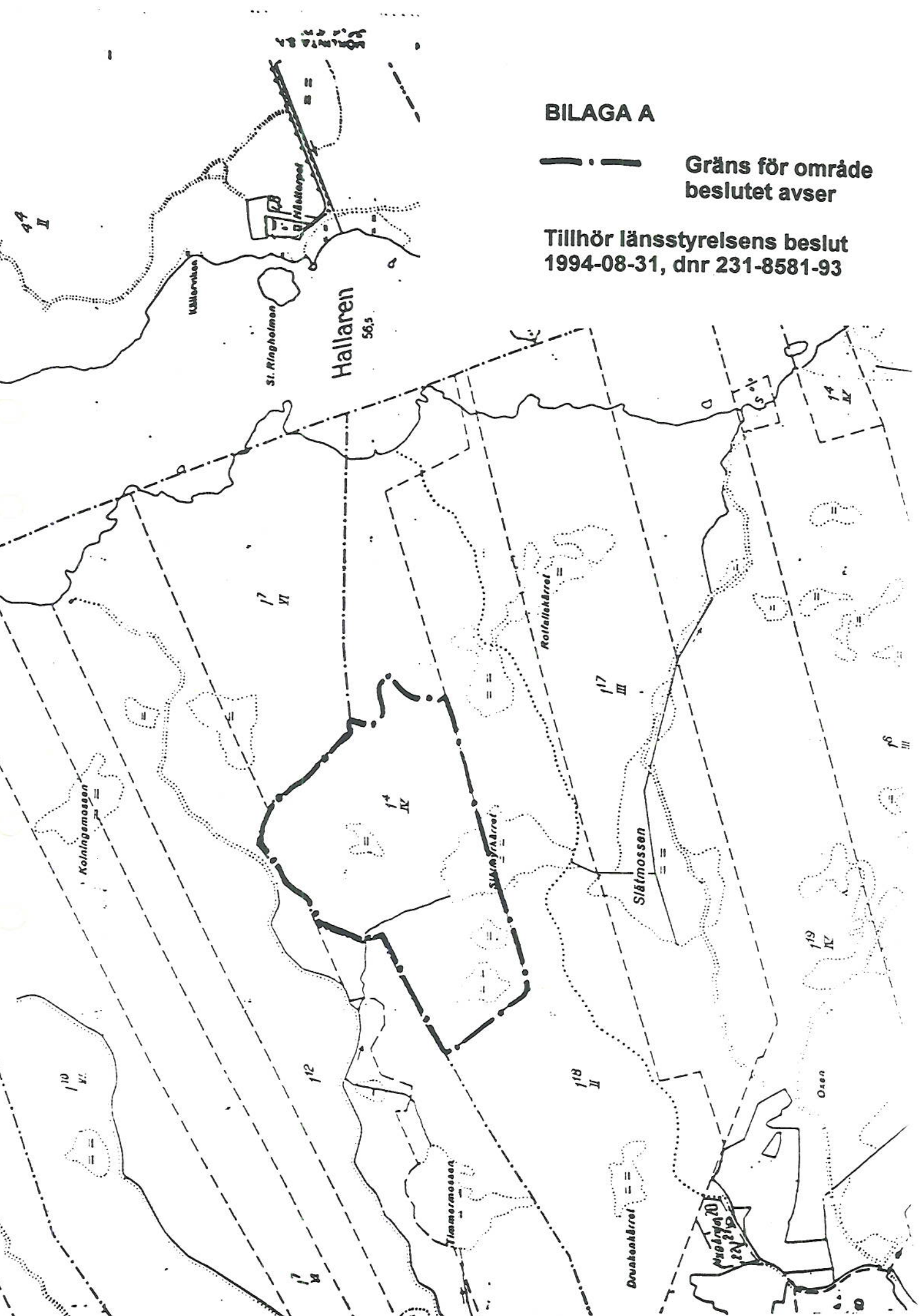
NRBESLUT.DOC

Bilagor:

- A Karta utvisande naturreservatets gränser
- B Karta utvisande plats för informationstavla
- C Hur man överklagar

**Gräns för område
beslutet avser**

**Tillhör länsstyrelsens beslut
1994-08-31, dnr 231-8581-93**

BILAGA B

Plats för informationstavla

Tillhör länsstyrelsens beslut
1994-08-31, dnr 231-8581-93

